

Pradžia>Kreipimasis į teismą>ES ir nacionalinės teisės sistemos>Bendrieji nacionaliniai teismai

Puslapijūsų pasirinkta kalba šiuo metu rengia mūsų vertėjai.

Jis jau išverstas į šias kalbas.

Swipe to change

prancūzų

Bendrieji nacionaliniai teismai

Prancūzija

Šiame skyriuje rasite rasite Prancūzijos bendrosios kompetencijos teismų apžvalgą.

Bendrosios kompetencijos teismai. Įžanga

Pirmosios pakopos teismai

Civilinių bylų teismai

1. Apygardos teismas

Apygardos teismas sprendžia privačių asmenų konfliktus (**civilines bylas**) dėl didesnių kaip 10 000 EUR sumų.

Be to, nesvarbu reikalavimo suma, jo **jurisdikcijai** priklauso **šios sritys**:

civilinės būklės klausimai – santuoka, tėvystės nustatymas, įvaikinimas, asmens paskelbimas dingusiu (*déclarations d'absence*);

civilinės būklės įrašų pataisos;

paveldėjimas;

baudos (*amendes civiles*), paskirtos valstybės tarnautojų (*officiers d'état civil*);

ieškiniai dėl nekilnojamojo turto (*actions immobilières*);

asociacijų likvidavimas;

apsauga nuo kreditorių (*sauvegarde*), teisminis teisių gynimas (*redressement judiciaire*), teisminis likvidavimas (*liquidation judiciaire*), kai skolininkas nėra nei verslininkas, nei asmuo, įtrauktas į amatų ir komercijos rūmų registrą (*répertoire des métiers*);

nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų draudimas asmenims, dirbantiems žemės ūkyje ne pagal darbo sutartis;

registravimo mokesčiai (*droits d'enregistrement*), žemės registravimo mokesčiai (*taxes de publicité foncière*), žyminiai mokesčiai (*droits de timbre*) ir netiesioginiai mokesčiai, bei kiti mokesčiai, analogiški tokiems mokesčiams, užmokesčiams ar įmokoms;

komercinė nuoma (*baux commerciaux*), išskyrus ginčus dėl nuomos užmokesčio nustatymo peržiūrimai ar atnaujinamai nuomai, profesinės ar individualios veiklos turto nuomą (*baux professionnels*), ar laikinos darbo sutartys komercinėje srityje (*conventions d'occupation précaire en matière commerciale*);

reikalavimai dėl falsifikavimo (*inscription en faux*), pareikšti ginčijant autentiškus dokumentus (*actes authentiques*);

ieškiniai dėl viešo ar neviešo, žodinio ar rašytinio šmeižto (*diffamation*) arba įžeidimo (*injure*).

Baudžiamųjų bylų teismas (*tribunal correctionnel*) yra apygardos teismo **baudžiamųjų bylų padalinys**, kompetentingas nagrinėti bylas dėl nusikaltimų (*délits*), žr toliau.

Apygardos teismą sudaro profesionalūs teisėjai: pirmininkas, vicepirmininkai, teisėjai, **Respublikos prokuroras**, viceprokurorai, pavaduotojai.

Dar yra **specializuotų teisėjų**, kaip antai:

nepilnamečių bylų teisėjas (*judge des enfants*) kompetentingas imtis nepilnamečių, kuriems gresia pavojus, apsaugos priemonių ir priimti sprendimus dėl nepilnamečių nusikalstamos veikos (pažeidimų ir nusikaltimų). Jeigu baudžiamojoje byloje teisėjas priima sprendimą ne viešai, jis gali skirti tik auklėjamąsias priemones (*mesures éducatives*). Jeigu teisėjas pirmininkauja nepilnamečių teismui, jis posėdžiauja kartu su dviem tarėjais (*assesseurs*), kurie nėra profesionalūs teisėjai, ir tokiu atveju teismas gali skirti auklėjamąsias priemones arba, jei reikia, paskelbti nuosprendį.

Nuosprendžių vykdymo teisėjas (*judge de l'application des peines*) nusprendžia, kaip nuosprendis (įskaitant laisvės atėmimo bausmę) bus vykdomas. Kai byla užbaigta ir nuteistasis jau kali, jis gali pakeisti bausmę (pvz., pakeisti įkalinimo vietą, iš dalies atleisti nuo bausmės atlikimo, lygtinai išleisti į laisvę, skirti elektroninį stebėjimą); jei nuteistasis lieka laisvėje, teisėjas privalo stebėti ir kontroliuoti, kaip jis atlieka bausmę (pvz., lygtinį laisvės atėmimą su bandomuoju laikotarpiu, visuomenei naudingą darbą, socialinės teisminės priežiūros bausmę ir pan.).

Ikiteisminio tyrimo teisėjui pavedama, kontroliuojant apeliacinio teismo ikiteisminio tyrimo skyriui, atlikti visus veiksmus, reikalingus išaiškinti tiesai. Jis surenka visus kaltinamą pagrindžiančius ar panaikinančius bylos duomenis. Manydamas, kad tyrimas baigtas, jis gali paskelbti nutartį nutraukti bylą arba perduoti tiriamąjį asmenį į prisiekusiųjų teismą arba baudžiamųjų bylų teismą bylos nagrinėjimui. Ikiteisminio tyrimo teisėjas negali pats inicijuoti bylos. Į jį turi kreiptis Respublikos prokuroras arba nukentėjęsysis, pateikęs skundą ir prašantis laikyti jį civiline šalimi baudžiamojoje byloje.

Apygardos teismas paprastai įkuriamas **departamento centre**, tačiau jis gali būti steigiamas ir kitose savivaldybėse. 2013 m. sausio 1 d. duomenimis, veikia 161 apygardos teismas.

2. Apylinkės teismas

Apylinkės teismas sprendžia privačių asmenų konfliktus (civilines bylas), **kurių suma neviršija 10 000 EUR**.

Be to, jam suteikta **kompetencija tam tikrose srityse** (pvz., darbo užmokesčio arešto, rentos iki gyvos galvos, su rinkimais susijusių ginčų, būsto nuomos sutarčių srityje) ir **administracinė kompetencija**. Pavyzdžiui, vyresnysis apylinkės teismo tarnautojas įgaliotas išduoti pilietybės pažymą.

Šio teismo **baudžiamųjų bylų padalinio** – policijos teismo – jurisdikcijai priskirta priimti sprendimus dėl **penktosios kategorijos pažeidimų** (žr. toliau).

Be to, apylinkės teismas atlieka **globos teisėjo** funkcijas, išskyrus bylas dėl nepilnamečių, kurie pagal 2009 m. gegužės 12 d. įstatymą patenka į šeimos bylų teismo prie apygardos teismo jurisdikciją. Jis užtikrina pažeidžiamų suaugusių asmenų apsaugą kontroliuodamas jų turto valdymą.

Apylinkės teismą sudaro vienas ar keli teisėjai, tačiau bylą sprendžia vienas teisėjas.

Apylinkės teismo buveinė paprastai būna **apylinkės (arrondissement) centre**. 2013 m. sausio 1 d. duomenimis, veikia 307 apylinkės teismai.

3. Vietos teismai

Vietos teisėjai nagrinėja privačių asmenų **civilinius ginčus**, kurių sumos **mažesnės nei 4 000 EUR**.

Jie taip pat kompetentingi priimti sprendimus dėl **4 pirmųjų kategorijų pažeidimų**.

Prokuratūrai atstovauja vienas ministerijos pareigūnas.

4. Komercinių bylų teismas

Komercinių bylų teismas nagrinėja **ginčus**, susijusius su prekybininkų tarpusavio įsipareigojimais, kredito įstaigų tarpusavio įsipareigojimais ir įsipareigojimais tarp jų bei ginčus, susijusius su komercinėmis bendrovėmis arba prekybos sandoriais tarp bet kokių asmenų. Be to, jis vykdo **procedūras, susijusias su sunkumų patiriančiomis įmonėmis**.

Komercinių bylų teismą sudaro neprofesionalūs teisėjai, visi jie yra prekybininkai. Teisėjus 2 arba 4 metams renka rinkimų kolegija, sudaryta iš esamų ir buvusių teisėjų bei prekybininkų delegatų (išrinktų komercijos bylų teismo jurisdikcijai priklausančioje teritorijoje).

2013 m. sausio 1 d. duomenimis, veikia **134 komercinių bylų teismai**.

5. Darbo santykių teismas

Darbo santykių teismas įgaliotas spręsti **individualius darbdavių ir darbuotojų ginčus** dėl darbo sutarties ar sutarties dėl profesinės praktikos.

Jį sudaro renkami teisėjai, lygiomis dalimis atstovaujantys darbuotojams ir darbdaviams. Jis suskirstytas į 5 specializuotus skyrius (vadovavimo, pramonės, prekybos ir prekybos paslaugų, žemės ūkio, kitos veiklos). Jeigu 4 teisėjų balsai pasiskirsto po lygiai, darbo santykių teismui vadovauja apylinkės teismo teisėjas.

Departamente yra vienas arba keli darbo santykių teismai, bent vienas jų yra apygardos teismo jurisdikcijai priklausančioje teritorijoje.

Šiuo metu yra 210 darbo santykių teismų.

6. Socialinių reikalų teismas

Socialinių reikalų teismas nagrinėja **ginčus tarp socialinės apsaugos institucijų ir vartotojų** (pvz., narystės teisių (dalyvavimo socialinės apsaugos sistemoje), išmokų skyrimo ir išmokėjimo problemas ir pan.).

Jį sudaro pirmininkas (apygardos teismo teisėjas) ir tarėjai neprofesionalai, kuriuos pirmasis Apeliacinio teismo pirmininkas skiria trejiems metams iš sąrašo, kurį regiono jaunimo, sporto ir socialinės sanglaudos reikalų direktorius parengia didžiausių profesinių organizacijų teikimu. Savo nuomonę pareiškia ir Socialinių reikalų teismo pirmininkas.

Veikia 115 socialinių reikalų teismų.

7. Negalios bylų teismas

Negalios bylų teismas (*tribunal du contentieux de l'incapacité*) kompetentingas nagrinėti ginčus dėl socialiai apdraustų asmenų negalios ar nedarbingumo, t. y., ginčus dėl negalios, atsiradusios dėl profesinės ar kitos ligos ar dėl nelaimingo atsitikimo darbe arba ne darbo vietoje.

Jį sudaro pirmininkas (garbės teisėjas ar kompetentingas specialistas), darbuotojams atstovaujantis tarėjas ir darbdaviams ar nepriklausomiems darbuotojams atstovaujantis tarėjas (abu skiriami trejiems metams apeliacinio teismo, kurio jurisdikcijoje yra atitinkamas negalios bylų teismas, pirmojo pirmininko iš sąrašo, parengto regiono jaunimo, sporto ir socialinės sanglaudos reikalų direktorius parengia didžiausių profesinių organizacijų teikimu).

Veikia 26 negalios bylų teismai.

Nacionalinis negalios bylų ir draudimo nuo nelaimingų atsitikimų darbe tarifavimo teismas yra šių teismų apeliacinė instancija, be to, jame pirmąją ir paskutinąją instanciją sprendžiami ginčai, susiję su draudimo nuo nelaimingų atsitikimų darbe tarifavimu.

8. Paritetinis žemės ūkio naudmenų nuomos sandorių teismas

Paritetinis žemės ūkio naudmenų nuomos sandorių teismas kompetentingas nagrinėti **ginčus tarp žemės ūkio naudmenų nuomotojų ir nuomininkų**, susijusius su įvairių formų žemės nuoma ir panaudojimu (*fermage, métayage, baux à cheptel, baux à domaine congéable, baux à complants, baux emphytéotiques, or contrats d'exploitation de terres à vocation pastorale*).

Paritetiniam žemės ūkio naudmenų nuomos sandorių teismui pirmininkauja apylinkės teisėjas. Jam padeda 4 renkami tarėjai neprofesionalai: 2 savininkai ir 2 ūkininkai nuomininkai, renkami 6 metams iš sąrašų, kuriuos parengia savivaldybių merai rinkiminių sąrašų rengimo komisijos teikimu.

Baudžiamųjų bylų teismai

1. Prisiekusiujų teismas

Prisiekusiujų teismas kompetentingas nagrinėti **bylas dėl nusikaltimų**, t. y., dėl **pačių sunkiausių įstatymų pažeidimų**, už kuriuos gali būti baudžiama laisvės atėmimu nuo 10 metų iki gyvos galvos.

Šio teismo **jurisdikcijai priklauso visas departamentas**, tačiau jis nedirba nuolat. Jo posėdžiai skiriami kiekvienu atskiru atveju pagal poreikį. Didžiausiose departamentuose šis teismas veikia beveik nuolat.

Jį sudaro 3 profesionalūs teisėjai: vienas pirmininkas (kolegijos pirmininkas arba patarėjas prie apeliacinio teismo), 2 tarėjai (patarėjai prie apeliacinio teismo arba departamento, kuriame vyksta posėdžiai, apygardos teismo teisėjai), prisiekusiųjų žiuri (6 burtų keliu parinkti piliečiai). Jeigu nusikaltimą padaro nepilnamečiai, prisiekusiųjų teismas atlieka ir nepilnamečių reikalų prisiekusiųjų teismo funkciją. Tada profesionalūs tarėjai eina vaikų bylų teisėjo pareigas. Kai kuriuos nusikaltimus, padarytus pažeidžiant terorizmo, karo ar prekybos narkotikais sričių įstatymus, nagrinėja tik iš profesionalių teisėjų sudarytas prisiekusiųjų teismas.

Prokuratūrai atstovauja generalinis advokatas.

2. Baudžiamųjų bylų teismas

Baudžiamųjų bylų teismas (*tribunal correctionnel*) kompetentingas nagrinėti bylas dėl **nusikaltimų**, t. y. **veikos**, už kurių baudžiama maksimalia 10 metų laisvės atėmimo bausme arba ne mažesne kaip 3 750 EUR bauda. Baudžiamųjų bylų teismas priklauso apygardos teismui. Jei nėra teisinių prielaidų, kad įstatymo pažeidimą turi nagrinėti vienintelis teisėjas, baudžiamųjų bylų teismą dažniausiai sudaro 3 profesionalūs teisėjai.

Prokuratūrai atstovauja Respublikos prokuroras arba vienas iš jo pavaduotojų.

3. Policijos teismas

Policijos teismas (*tribunal de police*) kompetentingas nagrinėti penktosios kategorijos **pažeidimus**. Jis įsikūręs apylinkės teisme. Šiam teismui pirmininkauja apylinkės teisėjas, kuris vienas priima sprendimus.

Prokuratūrai atstovauja Respublikos prokuroras arba vienas iš jo pavaduotojų.

4. Vietos teismai

Vietos teismas (*jurisdiction de proximité*) nagrinėja bylas dėl 1–4 kategorijų **pažeidimų**. Jis įsikūręs apylinkės teisme. Šiam teismui pirmininkauja vietos teisėjas, kuris vienas priima sprendimus.

Prokuroro funkcijas paprastai atlieka policijos komisaras.

5. Specializuoti teismai

Taip pat veikia specializuoti teismai, kurie kompetentingi nagrinėti tam tikras baudžiamąsias bylas, kaip antai laivybos komerciniai teismai (*tribunaux maritimes commerciaux*), kurių šiuo metu yra 14 ir kurie sprendžia tam tikros rūšies laivybos nusikaltimų bylas.

Antrosios pakopos teismai

Apeliacinis teismas, remdamasis teisės normomis ir atsižvelgdamas į faktines aplinkybes, pakartotinai nagrinėja **bylas, jau išnagrinėtas** pirmosios pakopos teismų.

Jį sudaro tikrai profesionalūs teisėjai: pirmasis pirmininkas, skyrių pirmininkai ir patarėjai (išskyrus apeliacinį prisiekusiųjų teismą, žr. toliau).

Kiekvieną teismą sudaro **specializuoti skyriai** (civilinių, socialinių, komercinių ir baudžiamųjų bylų), kurių kiekvieną sudaro trys profesionalūs teisėjai: teisėjų kolegijos pirmininkas ir du teisėjų kolegijos nariai.

Prisiekusiųjų teismo sprendimus apeliacine instancija nagrinėja kitas prisiekusiųjų teismas, paskirtas kasacinio teismo baudžiamųjų bylų skyriaus. **Apeliacinį prisiekusiųjų teismą** sudaro 9 prisiekusieji.

Nacionalinis negalios bylų ir draudimo nuo nelaimingų atsitikimų darbe tarifavimo teismas yra negalios bylų teismų apeliacinė instancija.

Prokuratūrai atstovauja Generalinis prokuroras arba vienas iš jo pavaduotojų ar generalinių advokatų.

Kasacinis teismas

Kasacinis teismas yra **aukščiausiasis bendrosios kompetencijos teismas**. Jis posėdžiauja Paryžiuje. Jo pareiga – iš naujo nevertinant faktų, tikrinti, ar teismų sprendimai atitinka teisės normas. Taigi kasacinis teismas nėra trečiosios pakopos teismas, tačiau jis užtikrina **teismų praktikos vientisumą** ir atlieka **teisės ir teisėtumo užtikrinimo reguliuojamojo organo** funkciją.

Į jį kreipiasi asmuo, kurio atžvilgiu teismas arba prokuroras priėmė sprendimą, šį sprendimą **apskųsdamas kasacine tvarka**.

Jeigu teismas mano, kad ginčytas sprendimas priimtas nesilaikant teisės normų, **tą sprendimą panaikina**. Tada byla persiunčiama į teismą ir turi būti svarstoma pakartotinai.

Priešingu atveju jis **atmeta skundą**, ir tai reiškia, kad ginčytas sprendimas yra galutinis.

Išimties tvarka, jeigu netikslinga bylą pakartotinai nagrinėti iš esmės, kasacinis teismas gali **sprendimą panaikinti nepersiųsdamas bylos**. Be to, jis gali, sprendimą panaikindamas ir bylos nepersiųsdamas nagrinėti iš naujo, nutraukti ginčą, jeigu bylą iš esmės nagrinėjusių teisėjų nenuginčijamai nustatyti ir įvertinti faktai leidžia jam taikyti atitinkamą teisės taisyklę.

Kasacinis teismas padalintas į skyrius (turi tris civilinių bylų skyrius, vieną komercinių bylų skyrių, vieną socialinių bylų skyrių, vieną baudžiamųjų bylų skyrių). Kiekvieną jų sudaro profesionalūs teisėjai, pirmininkas ir patarėjai. Atsižvelgdamas į bylos pobūdį, jis gali sprendimus priimti mišriuose skyriuose (bent trijuose skyriuose) arba plenarinėje asamblėjoje (joje posėdžiauja pirmasis pirmininkas, skyrių pirmininkai ir teisėjų kolegijos nariai).

Prokuratūrai atstovauja **generalinis prokuroras** ir generaliniai advokatai.

Teisinių duomenų bankai

Teisinių duomenų bazėmis Prancūzijoje rūpinasi Viešoji platinimo internete tarnyba. Svetainėje [Légifrance](#) pateikiami Kasacinio teismo ir apeliacinių teismų sprendimai:

Bazėje „CASS“ pateikiami paskelbti Kasacinio teismo sprendimai,

bazėje „INCA“ pateikiami neskelbti sprendimai, o

bazėje „CAPP“ pateikiami apeliacinių teismų sprendimai.

Ar duomenų baze galima naudotis nemokamai?

Taip, duomenų baze galima naudotis **nemokamai**.

Trumpas turinio aprašymas

Sprendimai pateikiami prancūzų kalba, **kai kurie sprendimai yra išversti į anglų, arabų ir kinų kalbas**.

Bazėje „CASS“ saugoma 120 000 sprendimų, ir kasmet jų skaičius padidėja 2 100.

Bazėje „INCA“ saugoma 246 000 sprendimų, ir kasmet jų skaičius padidėja 10 000.

Bazėje „CAPP“ saugoma 19 000 sprendimų, ir kasmet jų skaičius padidėja 20 000.

Susijusios nuorodos

Teismų jurisdikcija. Prancūzija

Paskutinis naujinimas: 19/09/2013

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos valstybės narės. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Europos Komisija neprisiima jokios atsakomybės ar teisinių įsipareigojimų už šiame dokumente pateiktą ar nurodomą informaciją ar duomenis. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisyklės rasite puslapyje „Teisinė informacija“.